

Hem>Familjefrågor och arv>Underhåll till familjemedlemmar

Underhåll till familjemedlemmar

Frankrike

1 Vad omfattar begreppen "underhåll" och "underhållsskyldighet" i praktiken? Vem måste betala underhåll till vem?

Underhållsskyldighet innebär enligt fransk lagstiftning att den som förfogar över tillräckliga ekonomiska medel har en lagstadgad skyldighet att bidra till försörjningen av en annan person som de har familjeband eller äktenskapliga band till. En mängd olika personer kan därför erhålla underhåll, däribland en make från sin make (artiklarna 212 och 214 i civillagen (*code civil*)), barn från sina föräldrar (artiklarna 203, 371-2 och 373-2-2 i civillagen), fäder, mödrar och andra släktingar i rakt uppstigande led från sina barn (artikel 205 i civillagen), svärföräldrar från sina svärsöner och svärdöttrar (artiklar 206 i civillagen), en behövande efterlevande make (artikel 767 i civillagen),

2 Upp till vilken ålder kan ett barn få underhållsbidrag? Skiljer sig underhållsreglerna åt i fråga om barn och vuxna?

När det gäller underhåll till barn finns det ingen lagstadgad åldersgräns. Föräldrarnas skyldighet att stå för barnets underhåll och utbildning (underhållsskyldigheten) upphör inte automatiskt när barnet blir myndigt (artikel 371-2 i civillagen). Man skiljer mellan följande två perioder: Så länge ett barn – eller om det rör sig om en myndig person tills denne är ekonomiskt oberoende – är föräldrarna skyldiga att stå för sitt barns underhåll och utbildning och är skyldiga att ge barnet de förutsättningar som krävs för att det ska kunna utvecklas och få en utbildning. När skyldigheten att stå för barnets underhåll och utbildning har upphört gäller de vanliga reglerna om underhållsskyldighet, enligt vilka den som begär underhåll måste styrka att de har behov av underhåll (artiklarna 205 och 207 i civillagen). Underhållsbidraget kan helt eller delvis betalas ut direkt till barnet när det har blivit myndigt.

3 Ska jag vända mig till en behörig myndighet eller domstol för att få underhåll? Hur går det till i stora drag?

Om underhåll inte betalas frivilligt ska den underhållsberättigade, dess företrädare eller den huvudsakliga vårdnadshavaren väcka talan vid domstol för att fastställa underhållsbeloppet och förplikta den underhållsskyldiga att betala det beloppet. Ett underhållskrav kan vara huvudföremål för en talan, eller ingå som en del av en talan, t.ex. i samband med skilsmässoförhandlingar eller förfaranden för att fastställa hur föräldraansvaret ska utövas.

När det gäller underhållskrav mellan vuxna måste den som begär underhåll styrka att de är i behov av underhåll och inte kan försörja sig själva. Om den underhållsberättigade själv i väsentlig grad har försummat sina skyldigheter gentemot den underhållsskyldige kan emellertid domaren befria den underhållsskyldige från skyldigheten att betala hela eller delar av underhållet (artikel 207 i civillagen).

4 Kan en ansökan göras för en släktings, en närståendes eller ett underårigt barns räkning?

Enligt fransk lag betraktas underåriga barn inte som underhållsberättigade. Endast föräldern eller den tredje part som tar hand om barnet har den kapaciteten och kan agera gentemot den andra föräldern eller föräldrarna för att erhålla ett bidrag till barnets utbildning och underhåll. Med stöd av artikel 205 i civillagen (artikel L132-7 i lagen om sociala tjänster och familjeförhållanden (*code de l'action sociale et des familles*)) kan socialtjänsten agera för den underhållsberättigades räkning om denne inte själv är i stånd att göra detta. Sjukhus och offentliga vårdinrättningar har rätt att direkt vända sig till underhållsskyldiga och kräva att de betalar underhåll till någon som ligger inlagd på sjukhus (artikel L6145-11 i folkhälsolagen (*code de la santé publique*)). En person som står under förmyndarskap måste företrädas av sin förmyndare (artikel 475 i civillagen).

5 Om jag tänker ta ärendet till domstol, hur vet jag vilken domstol som är behörig?

För att väcka en talan måste en stämningsansökan inges till **domaren för familjemål (*juge aux affaires familiales*)** vid en övre underrätt för tvistemål (*tribunal de grande instance*) (artikel L213-3 i lagen om domstolarnas organisation (*code de l'organisation judiciaire*)).

Med förbehåll för bestämmelserna i rådets förordning (EG) nr 4/2009 av den 18 december 2008 om domstols behörighet, tillämplig lag, erkännande och verkställighet av domar samt samarbete i fråga om underhållsskyldighet, slås det i artikel 1070 i civilprocesslagen (*code de procédure civile*) fast att den behöriga domaren i familjemål är

domaren på den ort där familjens bostad är belägen,

domaren på den ort där den förälder som barnet vanligtvis bor hos är bosatt om föräldrarna har delat föräldraansvar och bor på var sitt håll, eller domaren på den ort där den förälder som har ensamt föräldraansvar bor, samt i övriga fall domaren på den ort där den person som inte väckte talan bor.

Vid ett gemensamt underhållskrav är domaren på den ort där en av parterna bor behörig. Parterna väljer själva vilken ort.

Om tvisten enbart rör underhåll mellan makar, bidrag till ett barns underhåll och utbildning, bidrag till kostnaderna inom äktenskapet eller kompensationsbidrag, kan behörigheten emellertid ligga hos domaren på den ort där den underhållsberättigade maken eller den förälder som är huvudsaklig vårdnadshavare för barnen bor, även om barnen är vuxna.

6 Måste jag gå via en mellanhand för att inleda en domstolsprocess (t.ex. en advokat, ett särskilt organ eller en central eller lokal myndighet)? Om inte, hur går man tillväga?

Förfarandet är muntligt och kräver inte något ombud. Sökanden kan personligen inställa sig hos domaren för att framställa den bevisning som krävs. Förfarandet kan inledas genom att inge en stämningsansökan (via en exekutionstjänsteman) eller genom att helt enkelt översända en begäran till domstolen. Om underhåll krävs i samband med skilsmässoförhandlingar i domstol måste sökanden företrädas av en advokat med rätt att företräda en part inför domstol (*avocat*).

7 Måste jag betala avgifter för att inleda en process? Om ja, hur mycket? Om mina ekonomiska tillgångar är otillräckliga, kan jag då få rättshjälp för att täcka rättegångskostnaderna?

Inga avgifter tas ut i första instans. Vid överklaganden tas en avgift på 225 euro ut.

Sökanden kan få rättshjälp om vissa ekonomiska villkor är uppfyllda.

8 Vilken typ av underhåll kan domstolen bevilja? Om underhållsbidrag beviljas, hur fastställs det? Kan domstolens beslut ändras för att ta hänsyn till ändrade levnadskostnader eller familjeförhållanden? Hur görs det i så fall (t.ex. genom automatisk indexering)?

Underhållsbidrag till barn kan ske i form av

en månatlig betalning till den underhållsberättigade föräldern (det vanligaste), direkt betalning av de faktiska utgifter som den underhållsberättigade föräldern haft för barnet, nyttjanderätt till och bosättning i en fastighet som tillhör den underhållsskyldige, eller överlåtandet av nyttjanderätten till varor, eller att den underhållsberättigade erhåller varor som ger intäkter, Bidraget beräknas utifrån **varje förälders ekonomiska förmåga** och **barnets behov**. Sedan 2010 har justitieministeriet (*Ministère de la justice*), **enbart i informationssyfte, offentliggjort en referenstabell. Tabellen baseras på den underhållsskyldiges och den underhållsberättigades inkomst, antalet barn som de har försörjningsplikt för och omfattningen av besöksrättigheter och boende. Domaren indexerar** regelbundet bidraget (baserat på det allmänna konsumentprisindexet för hushåll i städer).

Andra underhållsbidrag:

När **en makes bidrag till kostnaderna inom äktenskapet** ska fastställas måste domaren bedöma den berörda personens samlade kostnader och vilka av dessa som utgörs av användbara eller nödvändiga utgifter. Bidraget kan ske i form av en kontantutbetalning, övertagandet av ett lån eller till och med att den underhållsberättigade ges möjlighet att bo kvar i det gemensamma hemmet.

Vid **underhållsbidrag som en make i samband med skilsmässoförhandlingar beviljas på grund av försörjningsplikt** kan det beslutas att hela eller delar av den månatliga avbetalningen på ett lån ska övertas. Domstolarna föredrar dock betalning av ett månatligt belopp. Detta bidrag fastställs grundat på **den levnadsstandard som den make som begär underhåll kan göra anspråk på med tanke på den andra makens ekonomiska förmåga**.

Underhållsbidrag till släktingar i rakt uppstigande led och till svärföräldrar beviljas endast i **förhållande till sökandens behov, och den underhållsskyldiges ekonomiska förmåga**. Beroende på omständigheterna i det enskilda fallet får domaren, även automatiskt, inkludera en klausul som möjliggör variationer av sådant underhåll som tillåts enligt gällande lagstiftning (artikel 208 i civillagen).

Det är alltid möjligt att begära omprövning av underhållsbeloppet, förutsatt att sökanden styrker att det finns nya omständigheter som påverkar den underhållsberättigade och/eller den underhållsskyldiges ekonomiska förmåga och/eller barnets/den underhållsberättigades behov.

9 Hur och till vem betalas underhållet ut?

Ingen särskild utbetalningsmetod förespråkas i civillagen. Utbetalningsmetoden kan fastställas genom en överenskommelse mellan parterna. Om det inte finns någon sådan överenskommelse fastställer domaren utbetalningsmetoden i sitt beslut.

Underhållsbidrag betalas ut direkt till den underhållsberättigade eller till den socialtjänst, det sjukhus eller den offentliga vårdinrättning som har väckt en talan på den underhållsberättigades vägnar.

Det bör noteras att vid bidrag till ett barns underhåll och utbildning kan underhållsbidraget helt eller delvis ersättas av en utbetalning av ett penningbelopp till ett ackrediterat organ med ansvar för att ge barnet en indexerad inkomst (artikel 373-2-3 i civillagen). Domaren kan även besluta att underhållsbidraget ska betalas ut direkt till ett vuxet barn.

10 Om den underhållsskyldige inte betalar frivilligt, vilka åtgärder kan vidtas för att tvinga honom eller henne att betala?

Om den underhållsberättigade har ett verkställbart beslut kan denne begära att en exekutionstjänsteman vidtar verkställighetsåtgärder gentemot den underhållsskyldiges tillgångar (med undantag av utmätning av egendom eller lön, som kräver ett domstolsavgörande). Exekutionstjänstemän har omfattande utredningsbefogenheter när det gäller att ta fram de uppgifter som behövs för att lokalisera den underhållsskyldige eller dennes tillgångar.

En underhållsberättigad kan i huvudsak använda sig av följande verkställighetsförfaranden:

Förfarandet för direkt betalning (artikel L213-1 och artikel R213-1 och följande artiklar i lagen om civila verkställighetsförfaranden (*code des procédures civiles d'exécution*)): **Detta** förfarande gör det möjligt att driva in de senaste sex månadernas utestående fordringar och det nuvarande bidraget.

Exekutionstjänstemannen underrättar tredje part (arbetsgivare, bank eller en tredjepartsgäldenär till den underhållsskyldige) om att de är skyldiga att betala bidraget direkt till exekutionstjänstemannen.

Utmätning av lön (artikel L3252-1 och artikel R3252-1 och följande artiklar i arbetsmarknadslagen (*code du travail*)): utmätning måste godkännas av en domare i underrätten (*juge d'instance*).

Skingsringsförbud (artiklarna L211-1, L162-1, R211-1 och artikel R162-1 och följande artiklar i lagen om civila verkställighetsförfaranden). Ett skingsringsförbud gör det möjligt att utmäta skulder till den underhållsskyldige (vanligtvis utmätning av banktillgodohavanden).

Utmätning för försäljning (artikel L221-1 och artikel R221-1 och följande artiklar i lagen om civila verkställighetsförfaranden): utmätning av materiella tillgångar (tv, bil etc.).

Utmätning av fast egendom (artikel L311-1 och artikel R311-1 och följande artiklar i lagen om civila verkställighetsförfaranden): **En sådan utmätning avser fast egendom som den underhållsskyldige äger. Försäljningen av egendomen måste godkännas av exekutionsdomaren** (*juge de l'exécution*).

Alla exekutionstjänstemannens kostnader i ärendet ersätts av den underhållsskyldige.

I ett straffrättsligt förfarande kan den underhållsskyldige dömas för att ha **övergett familjen. Straffet för detta är två års fängelse och 15 000 euro i böter** (artikel 227-3 i strafflagen (*code penal*)).

11 Vilka eventuella begränsningar i fråga om verkställighet finns, särskilt regler till skydd för den underhållsskyldige och preskriptionsfrister?

För underhåll är preskriptionstiden fem år från varje betalningsförfallodag (artikel 2224 i civillagen).

Förfarandet för direkt betalning får inte tillämpas på utestående fordringar som är äldre än sex månader. Detta hindrar inte att andra verkställighetsmetoder kan användas för att driva in äldre utestående fordringar.

Verkställighetsförfaranden måste begränsas till vad som kan anses nödvändigt för att driva in skulden, och valet av åtgärd får inte missbrukas.

Vissa tillgångar får enligt lag inte utmätas. Det rör sig om underhållsbidrag, lös egendom som den underhållsskyldige behöver i vardagslivet och i sitt arbete, föremål som är nödvändiga för personer med funktionsnedsättning, vissa förmåner och familjebidrag. När det gäller banktillgodohavanden får endast belopp utöver minimiinkomsten (det s.k. inkomststödet (*le revenu de solidarité active*)) för en enskild person utmätas. Vid utmätning av lön fastställs det belopp som får utmätas baserat på lönen och de personer som är beroende av den underhållsskyldiga för sin försörjning.

12 Finns det något organ eller någon myndighet som kan hjälpa mig att driva in underhållet?

De organ som ansvarar för utbetalning av familjebidrag kan på vissa villkor överta en underhållsberättigads rättigheter. I så fall får de väcka talan på den underhållsberättigades vägnar. Om privata verkställighetsförfaranden inte fungerar kan man dessutom inge en ansökan till åklagarmyndigheten (*procureur de la République*) om inledandet av ett offentligt indrivningsförfarande via den offentliga revisorn (*comptable public*).

13 Kan organet eller myndigheten träda i den underhållsskyldiges ställe för att betala hela eller en del av underhållet?

De organ som ansvarar för utbetalning av familjebidrag kan under vissa omständigheter betala ut familjestöd till den underhållsberättigade som ett förskott på det underhåll som ska betalas.

14 Vad händer om jag bor i Sverige och den underhållsskyldige bor i ett annat EU-land?

14.1 Kan man få hjälp av en myndighet eller organisation i Sverige?

Om den underhållsskyldige bor i annat land och den underhållsberättigade i Frankrike kan den underhållsberättigade kontakta kontoret för indrivning av underhållsskulder (*Bureau de Recouvrement des Créances Alimentaires (RCA)*) vid ministeriet för utrikesfrågor och internationell utveckling (*Ministère des*

Affaires Étrangères et du Développement International). Kontoret kontaktar centralmyndigheten i den stat där den underhållsskyldige bor för att driva in skulden.

Den underhållsberättigade kan även kontakta kassan för familjebidrag (*Caisse d'Allocations Familiales (CAF)*), som kan bistå med ekonomiskt stöd om den underhållsskyldige underlåter att betala, även om den underhållsskyldige befinner sig i utlandet.

14.2 Hur kontaktar man den myndigheten eller organisationen?

Den franska centralmyndigheten kan kontaktas via brev, telefon eller e-post:

Ministère des affaires étrangères et du développement international

Bureau de recouvrement des créances alimentaires

27, rue de la Convention

CS 91533

75732 Paris Cedex 15

Tfn: + 33 (0) 1 43 17 91 99

Fax: +33 (0)1 43 17 81 97

E-post: recouv-creances-alimentaires.fae-saj-pdp@diplomatie.gouv.fr

15 Vad händer om jag bor utomlands och underhållsmottagaren bor i Sverige?

15.1 Kan man vända sig direkt till en sådan myndighet eller organisation i Sverige?

Om den underhållsskyldige bor Frankrike och den underhållsberättigade utomlands måste den underhållsberättigade **kontakta centralmyndigheten i det land där denne bor**. Den centralmyndighet som begär att underhållet ska betalas ut kontaktar därefter den franska centralmyndigheten (utrikesministeriets kontor för indrivning av underhållsskulder), som vidtar de åtgärder som krävs för att driva in skulden.

Om en underhållsberättigad har ett verkställbart beslut kan denne även begära att exekutionstjänstemannen driver in skulden (utan att den underhållsberättigade behöver gå via centralmyndigheten). I så fall kan den underhållsberättigade inte få någon hjälp från centralmyndigheten.

Det bör noteras att om det inte finns något domstolsavgörande som slår fast principen om ett underhållsbidrag kan centralmyndigheten i en medlemsstat som begär utbetalning av underhåll översända en begäran om erhållande av ett beslut från kontoret för indrivning av underhållsskulder om att principen om ett underhållsbidrag ska slås fast i ett franskt domstolsavgörande (bilaga VII i förordning (EG) nr 4/2009).

15.2 Hur kontaktar man den myndigheten eller organisationen och vilken form av hjälp kan bli aktuell?

Den franska centralmyndigheten kan kontaktas via brev, telefon eller e-post:

Ministère des affaires étrangères et du développement international

Bureau de recouvrement des créances alimentaires

27, rue de la Convention

CS 91533

75732 Paris Cedex 15

Tfn: + 33 (0) 1 43 17 91 99

Fax: +33 (0)1 43 17 81 97

E-post: recouv-creances-alimentaires.fae-saj-pdp@diplomatie.gouv.fr

Om en underhållsberättigad bestämmer sig för att direkt vända sig till en exekutionstjänsteman finns uppgifter om behöriga exekutionstjänstemän under rubriken "Hitta en exekutionstjänsteman" ("*Trouver un huissier*") eller på webbplatsen för den nationella kammaren för delgivningsmän/exekutionstjänstemän (*Chambre nationale des huissiers de justice*).

16 Är Sverige bundet av Haagprotokollet från 2007?

Ja.

17 Om Sverige inte är bundet av Haagprotokollet från 2007, vilken lag är då tillämplig på underhållskrav enligt internationella regler på privaträttens område?

Vilka motsvarande internationella privaträttsliga regler gäller?

Inte tillämpligt.

18 Vilka regler gäller i fråga om möjlighet till rättslig prövning i gränsöverskridande tvister inom EU (enligt kapitel V i underhållsförordningen)?

Fullständig eller delvis rättshjälp kan beviljas. Rättshjälp beviljas

automatiskt för barn under 21 år enligt artikel 46 i förordning (EG) nr 4/2009,

i övriga fall, om sökanden uppfyller de villkor avseende ekonomisk förmåga som fastställts i lag (lag nr 91-647 av den 10 juli 1991 om rättshjälp (*loi n° 91-647 du 10 juillet 1991 relative à l'aide juridique*)) och dekret nr 91-1266 av den 19 december 1991 (*décret n°91-1266 du 19 décembre 1991*)).

I Frankrike inbegriper rättshjälp arvodet till den advokat som har anvisats genom beslutet om rättshjälp, för dennes arbete under domstolsförfarandet, och arvodet till den exekutionstjänsteman som har anvisats i samma beslut, för dennes arbete med att driva in skulden.

Ansökningar om rättshjälp vid underhållsskyldigheter handläggs på samma sätt som ansökningar i andra gränsöverskridande tvister, i enlighet med **rådetsdirektiv 2002/8/EG av den 27 januari 2003**.

En ansökan om rättshjälp ska vara avfattad på franska och inges av den underhållsberättigade till avdelningen för tillgång till rättsväsendet och stöd till brottsoffer (*Service de l'accès au droit et à la Justice et de l'aide aux victimes (SADJAV)*). Avdelningen har följande adress:

Ministère de la Justice

Service de l'accès au droit et à la Justice et de l'aide aux victimes

Bureau de l'aide juridictionnelle

13, Place Vendôme

75042 PARIS cedex 01

Tfn: 01 44 77 71 86

Fax: 01 44 77 70 50

19 Vilka åtgärder har Sverige vidtagit, för att se till att de uppgifter som beskrivs i artikel 51 i underhållsförordningen kan utföras?

Kontoret för indrivning av underhållsskulder översänder en bekräftelse på att det har tagit emot en ansökan från den utländska centralmyndigheten och den bevisning som bifogats. Kontoret kontrollerar att ansökan är fullständig och att alla handlingar som åtföljer ansökan är tillförlitliga och användbara, särskilt de rättsliga handlingarna. För att undvika verkställighetsproblem ber kontoret vid behov den anmodande myndigheten om förtydliganden och/eller andra utdrag eller vid behov översättningar av utdrag. Kontoret underlättar inledandet av prövningen av de ansökningar som anges i artikel 56, genom att översända ansökningarna till de rättsliga myndigheter som är behöriga på respektive område.

Kontoret hjälper till att lokalisera den underhållsskyldige och underlättar sökandet efter information om deras ekonomiska förmåga genom att hänskjuta ärendet till åklagarmyndigheten och generaldirektoratet för offentliga finanser (*Direction Générale des Finances Publiques*) i enlighet med artiklarna 61, 62 och 63 i förordning (EG) nr 4/2009.

Centralmyndigheten underlättar även uppgörelser i godo genom att ta direkt kontakt med den underhållsskyldige och översända dennes förslag om frivillig betalning till den underhållsberättigade via centralmyndigheten i den stat där den underhållsberättigade bor.

Om det inte går att nå en uppgörelse i godo kan man alltid tillgripa förfarandet för rättslig indrivning av fordringar, förutsatt att det utländska avgörandet är verkställbart i Frankrike. Kontoret har kontakt med de exekutionstjänstemän som har till uppgift att driva in skulden för att säkerställa att verkställighetsförfarandet fortskrider som det ska.

Kontoret begär systematiskt att en banköverföring ska göras.

I ärenden där faderskapet/föräldraskapet måste fastställas för att underhållet ska kunna drivas in ska kontoret underrätta den underhållsberättigade om vilken myndighet som är behörig att genomföra det förfarandet.

Senaste uppdatering: 05/06/2018

De nationella versionerna av sidan sköts av respektive kontaktpunkt. Översättningarna har gjorts av EU-kommissionen. Det är möjligt att översättningarna ännu inte tar hänsyn till eventuella ändringar som de nationella myndigheterna har gjort. Varken det europeiska rättsliga nätverket eller kommissionen påtar sig något som helst ansvar för information eller uppgifter som ingår eller åberopas i detta dokument. För de upphovsrättsliga regler som gäller för den medlemsstat som ansvarar för denna sida hänvisas till det rättsliga meddelandet.